

חוץ של חסד

לע"נ אתי כהן ז"ל
בת סוון ובנימין הי"ד

96 • גליון: 22/11/08 • כ"ד חשוון תשס"ט

למה זה צחקה שרה

הבעל, וכל חסרון שיש באשה מראה על חסרון שיש בבעל. התירוץ הזה הוא נכון לאנשים כערכנו, ובאמת אם אשתו של אחד מאיתנו היתה צוחקת לברכת הדיוט, כמו שרה, זה היה מראה שלבעל חסר אמונה וזה משתקף באשתו, וממילא התביעה היתה אל הבעל: למה צחקה אשתך?

אבל אברהם אבינו היה בודאי שלם באמונה בשלמות שאין שלמות אחריה, ולא שייך לומר, שאותו "חסרון אמונה" (לפי מדרגתה העצומה) של שרה, בא לרמז על חסרון אמונה אצל אברהם. ואם כן השאלה נשארת בעינה: למה פנה הקדוש ברוך הוא לאברהם, ולא פנה ישירות לשרה? שרה למה צחקה?

ובכן, מוכרחים לומר, שמאחר והקדוש ברוך הוא פנה לאברהם, מוכח שבכל זאת, התביעה היא כלפיו: אברהם – אתה אשם בכך ששרה צחקה! אתה אשם שאין לה מספיק אמונה! ומכאן ההוכחה, שהאיש ואשה הם דבר אחד ממש, ואין זו מליצה כלל, והתביעה של הקדוש ברוך הוא, היתה כלפי אברהם, על כך שלאשתו לא היתה שלמות אמונה כמותו. כי אשתו היא חלק ממנו, וכל חסרון אצלה, הוא למעשה חסרון שלו.

וכך כביכול אמר לו הבורא: אברהם, אמנם את החלק של הנשמה שלך שנקרא "אברהם", הצלחת לתקן בשלמות. בחלק הנשמה שלך אכן מאיר אור האמונה בשלמות. אבל לא די בזה. כי עדיין לא הארת את האמונה בשלמות בחלק הנשמה השני שלך, שנקרא "שרה". לא חיזקת אותה באמונה בשלמות. לא התפללת עליה. האור של האמונה שהשגת הוא לא שלם, מאחר והוא לא התפשט בכל הנשמה שלך כראוי. החלק השני של הנשמה שלך לא מתוקן עדיין בשלמות, ולכן הטענה היא עליך.

ומעתה, נלמד לעצמנו, שכל אחד ואחד צריך שיבין וידע, שהוא לא יכול לטעון: אני בסדר. אני עובד על עצמי. ואם אשתי לא כל כך אוהבת עמי, מה לעשות? כל זה לא נכון – אם אשתך לא מתוקנת כמון, זו הבעיה שלך! אם אשתו של משה לא שומרת שבת, הוא לא יכול לומר: מה אכפת לי. אני שומר שבת, זה העיקר. אם היא לא רוצה לשמור, זה לא ענייני. זה עניינה ועניינה. וכן על זה הדרך: אשה לא הולכת בצניעות – זו הבעיה של הבעל. חסר לה יראת שמיים – זו בעיה של הבעל. כי זה מראה שהוא לא מאיר לה את האור שהוא צריך להאיר בה. חלק שלם מהנשמה שלו לא מקבל את האור שצריך לקבל, וזה חסרון שלו.

אדם חושב: אז אשתי כעסנית, מה אעשה לה? אין לה אמונה, מסכנה, אני לא אשם בזה. זה לא נכון – זו הבעיה של הבעל. אשתו היא חלק ממנו. ואותו החלק הזה שלו שנקרא "אשתו" הוא לא מתוקן, ואם כן הוא עצמו לא מתוקן, כי רק חציו מתוקן. אדם צריך לתקן את החלק הזה שנקרא "אשתו" שאם לא כן, הוא בעצמו לא מתוקן.

לכן, אם נחזור לתירוץ שהובא בספר בגן השלום, ברור שאנשים כערכנו, כשיש איזה חסרון בחלק הנשמה שנקרא

אורך כל תולדות עם ישראל וחכמיה, רואים אנו שלא מסופר כמעט על הנשים של הצדיקים. השבטים הקדושים, לא יודעים בכלל עם מי הם התחתנו, ויש דעה שכל אחד נולדה לו תאומה עמו. היש מי יודע מה היה שמה של אשת ראובן? רבי שמעון בר יוחאי – יודעים כמה פרטים בודדים על כל שהיתה צריכה להביא לו אוכל לבית המדרש. האריז"ל – שום פרט כמעט. אולי יש מי שידע מה היה שמה של אשת האריז"ל. רבי נחמן מברסלב – בקושי יודעים כמה פרטים על אשתו. וכן על זה הדרך. לכאורה מדוע?

הסבר הוא פשוט, שכל אשה היא נכללת בבעלה. וזה דבר פשוט, שאם האשה לא היתה אוהבת בדרכה של בעלה, היא היתה מפריעה לו, מתנגדת לו, כמו שכותב רבינו, שמחלוקת יכולה להיות רק בין מי שאינו עומד באותה דרגה. ממילא התורה בדרך כלל לא מספרת על נשות הצדיקים, כי הצדיק ואשתו הלכו ביחד. כל איש גדול בתורה, בצדקות, בודאי אשתו אחזה איתו במדרגתו אם לא יותר, וברור שהיא עזרה לו ודחפה אותו, וביחד הם זכו למה שזכו.

הכלל הוא, שהאשה והאיש הם דבר אחד ממש. וזהו דבר שהרבה טועים בו, טעות נוראה, וחושבים, שמה שאומרים שהאיש והאשה הם גוף אחד ונשמה אחת, זו סתם מן מליצה שכזו ח"ו. אין הדברים כן, אלא: האיש והאשה הם ממש דבר אחד, כפשוטו.

מלבד כל מה שידוע לנו מפרשת בראשית על בריאת האדם, וכל מה שידוע על פי הקבלה, שנשמת האיש והאשה הם נשמה אחת וכו', ישנה לזה גם הוכחה נפלאה, מפרשת השבוע הקודמת, פרשת וירא. בפרשה זו ראינו, איך שה' הוכיח את אברהם, על כך ששרה צחקה להבטחת המלאכים, שהיא תפקד בבן, ואמר לו בדרך תוכחה: למה זה צחקה שרה? היפלא מה' דבר וכו'?

בעלון הקודם, דיברנו על כך ששרה היתה צריכה לאחוז בשלמות האמונה, ולהאמין בפשיטות שה' יכול לתת לה בנים בלי שום דרך הטבע. ולכן, אף שלמעשה היא לא ידעה שאלו מלאכים שמבשרים אותה שהיא תפקד, אלא היו נראים לה כסתם עובדי אורח ערביים, היה לה לומר בפשיטות: אמן כן יעשה ה'.

אבל כעת נעמוד על נקודה אחרת במעשה הזה. הנה ידוע, ששרה היתה גדולה מאברהם בנביאות, שנאמר (בראשית כא): כל אשר תאמר אליך שרה – שמע בקולה. וכותב רש"י הקדוש: שמע בקולה – למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות. וגם אם לא היתה גדולה מאברהם אבינו בנביאות, על כל פנים היא בודאי היתה גם היא נביאה, שה' מדבר איתה בכל עת. אם כן, מדוע פנה הקדוש ברוך הוא אל אברהם, בתוכחתו, ולא פנה ישירות לשרה להוכיח אותה ולשאלו אותה: שרה, למה צחקה?

בספר בגן השלום הובא התירוץ, שהאשה היא מראה של

"האשה", כגון שהיא כועסת או שהיא לא תומכת בו בלימוד התורה וכד', זה מראה שגם בחלק הנשמה הנקרא "הבעל" ישנו עדיין את החסרון הזה כפשוטו, והבעל הזה צריך לתקן את עצמו, ולהשלים את מה שחסר בו. אבל למדנו עכשיו דבר נוסף: שחץ מהעבודה שעובד הבעל, על פי מה שהוא רואה במראה, דהיינו חוץ ממה שהוא עוסק בתיקון שלו, של חלק הנשמה שלו, הוא צריך גם להתפלל על אשתו, ולהאיר בה כל השגה והשגה שמישיג. כל נקודת אמת. כל הבנה שמבין. כל רצון של קדושה שרוצה וכד'. על זה נאמר: מבשרך אל תתעלם – האשה היא בשרו של הבעל. וצריך שיאיר בה את כל מה שהוא משיג. שיתפלל שגם בחלק הזה שנקרא "אשתו" יאיר האור שהוא משיג. ולא יחשוב: העיקר שאני בסדר...

ומהיכן הוכחנו את כל זה? מאברהם אבינו. אילו היתה זו הבעיה של שרה, שהיא לא השיגה את האמונה בשלמות כזו, שהיה פשוט בעיניה שברכת אותם עובדי דרך תתקיים, ממה היה הקדוש ברוך הוא פונה אליה, ולא אל אברהם. ממה שהקדוש ברוך הוא פנה אל אברהם, מכאן מוכח שהתביעה היתה כלפיו: אם לשרה אין שלמות אמונה כמו שלך, זו בעיה שלך.

מכאן ניתן להבין הלאה, לכל העולם הזה, שלמעשה האדם צריך להאיר את אור האמת והאמונה באור הולך וגובר, עד שיאיר החוצה לכל העולם, וכמו שכתוב: והייתם אור לגוים. שפירושו, שגם אחרי שאור האמונה מאיר בו בשלמות, וגם מאיר באשתו, בילדיו וכו', צריך שימשיך ויתפשט הלאה והלאה לכל עם ישראל ולכל העולם כולו ולכל העולמות כולם. ועל זה נאמר במשה רבינו: פסול לך – הפסולת תהיה לך, שמשה רבינו, כל פסולת וכל חסרון שראה בעולם, לקח על עצמו אחריות, שזו אשמתו, וזה שייך אליו. הוא הבין שעדיין הוא לא מאיר את אור ה' מספיק כדי יכולתו, להאיר בכל העולם ולהביא אותו לתקונו.

וזה מסופר על הרבה צדיקים, שכשהיו רואים איזה חילול שבת, היו עושים תשובה, והבינו שאם הם ראו חילול שבת, בודאי יש לזה איזו שייכות אליהם, אחרת לא היו רואים זאת. וכמובן שלא היה לאותם צדיקים שום חילול שבת משל עצמם, רק הבינו שיש להם חסרון בעבודתם להאיר את אור השבת לכלל ישראל.

לכן, גם כל אחד ואחד, מלבד העבודה שעובד לברר לעצמו את האמונה, ולהתקרב לה' ולעבודתו, עד שיאיר בו אור ה' בשלמות, עוד צריך הוא להתפלל על כל העולם כולו, להאיר לעולם כולו את אור ה', ופשוט שהוא צריך להתפלל על אשתו וילדיו, שילכו גם הם בדרך התורה והמצוות, באמונה ובחיות ובשמחה, ותאיר להם הדרך. ה' יתברך יזכנו ללכת בדרכיו, להאיר באור ה', ולהאירו הלאה להלן ולהלן יותר ויותר. אמן נצח סלה ועד.

בברכת שבת שלום ומבורך
elise pif

דין קושר ומתיר בשבת

מכלל המלאכות הרגילות אצל האדם, שבנקל אפשר שיכשל בהם וצריכים השגחה ביותר, הוא מלאכת הקושר והמתיר, שהאדם רגיל בזה בימי החול הרבה, והידים עסקניות הם בדבר זה תמיד. והנה מן התורה אסור לקשור קשר של קיימא, (אם הוא מעשה אומן לדעת מרן). ונחלקו הפוסקים בכמה זמן נקרא הקשר קשר של קיימא יש הסוברים שכל קשר שאינו עשוי להחזיר באותו יום עצמו מקרי של קיימא ויש מקילין לומר דעד שבעה ימים לא מקרי של קיימא. ולמעשה ראוי להזהר ולא לקשור קשר שלא יתירו באותו יום, אף על פי שהוא קשר הדיוט ואינו קשר אומן, על כן כל קשר שאינו עשוי להחזיר בו ביום, יעשו עניבה אחת ולא קשר גמור. וכל קשר שאסור לקשרו אסור להחזירו בשבת:

וכל קשר שעשוי להחזיר בו ביום מותר לקשר בשבת. במה דברים אמורים קשר הדיוט, אבל קשר אומן אסור מדרבנן, אפילו אם דעתו להחזירו באותו יום.

קשר אומן הוא כגון קשר הגמלים וקשר הספינים וקשרי רצועות מנעל וסנדל שקושרים הרצוענים בשעת עשייתן וכן כל כיצא בזה, ובכל אלו אסור מדאורייתא, אולם הקושר קשר של קיימא (דהינו שהוא עומד להתקיים כנ"ל) ואינו מעשה אומן נחלקו הפוסקים, לדעת מרן השו"ע פטור מדאורייתא, ואסור לעשות כן מדרבנן, ולדעת הרמ"א כל קשר של קיימא אפילו של הדיוט חייבין עליו מדאורייתא.

(שו"ע אורח חיים סי' ש"ז וברמ"א ובנב"א איש חי)

שנאים מעשיה, או שחזרה לגילולי אביה? והנראה לומר בזה שמתחילה גרשה על פי בקשת שרה, כי אברהם היה טפל לשרה בנבואה וידעה שרה בנבואה שסופה לחזור לגילולי בית אביה, וגם ראתה בישמעאל בנה שהיה מצחק שיש במשמעותו גם ע"ג... על כן אמרה גרש את האמה הזאת ואת בנה, כי מעשה שניהם שוים כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק, כי לא יירש ממעשה אברהם. וירע הדבר בעיני אברהם כי לא ידע ברוח הקודש אמונת הע"ג אשר בלבם, לפיכך נאמר לו כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה, ומכאן למדו שאברהם טפל לשרה בנבואה. מיד וישלחה בגירושין, ותלך ותתע כאשר אמרה שרה, וא"כ מאחר שגרשה מחמת ערות דבר של ע"ג קשה איך חזר ולקחה, על כן בא לתרץ ולומר שעשתה תשובה, כמו ישמעאל בנה שעשה ג"כ תשובה, וכדי לפרסם זה קרא אברהם שמה קטורה, על שם הקטורת כי פרסם לכל שעשתה תשובה, וכל בעל תשובה נעשים לו הזדונות כזכיות והזדונות עולים לריח ניחוח כמו הזכיות, על כן המשילה לקטורת שהחלבה שריחו רע עולה לריח ניחוח ככל שאר הבשמים, וזה דמיון נאות על חטאי הבעלי תשובה שעולין לריח ניחוח... ואחר התשובה גם העון נרצה ומקובל על כן נקראת קטורה, ומכאן ילמד כל אדם עד היכן מגיע כוח התשובה שאם ישוב אדם בתשובה יהיה הוא כתינוק שנולד, ומעשיו יתהפכו להיות נאים כקטורת. (כלי יקר)

היה אפשר שאברהם יתדבק בו. ומחמת שאליעזר זכה לשבר את כל שאלותיו וקושיותיו על רבו אברהם זכה הוא להיכנס עם גופו לג"ע כמו שמובא במדרש (שמועני בראשית ה) תשעה נכנסו בחייהם לגן עדן ואלו הן חנוך ומשיח ואלהו ואליעזר עבד אברהם וכו' ומתי זה היה כשחזר יצחק מבאר לחי רואי, כמו שמובא במגלה עמוקות פ חיי שרה. "מבאר לחי רואי" מאותו יום שבא מנן עדן שהולכו מלאך 'אוריאל' לגן עדן. ואליעזר זכה באותו עת להיכנס עם גופו לגן עדן. וזאת היה על ידי שזכה לשבר את כל קושיותיו על הצדיק, כי כשאדם זוכה לשבר את הקושיות על הצדיקים והולך בתמימות ופשיטות על אף שהכל קשה לו, אדם כזה זוכה להפשיט ולזכך את גופו המצורע מעליו, ולהכנס אתו לגן עדן. (מפי מו"ר הרה"צ ר' אליעזר ברלנד שליט"א)

כוח התשובה עד היכן!!!

"ויסוף אברהם ויצחק אשה וישמה קטורה"
(בראשית כ"ה א)
לאחר פטירת שרה אמנו חזר אברהם ונשא את הגר, וקראה קטורה על שם שמעשה נאים כקטורת, וכן משמע לשון ויוסף שנשאה שנית. ולכאורה הדברים תמוהין, א. לשם מה קראה עכשיו קטורה על שם מעשיה, ועוד שזה סותר למה שפירש"י פרשת וירא (נא יד) "ותלך ותתע" ופירש"י שחזרה לגילולי בית אביה, והרי דברים אלו סותרים או

להאמין בדברי הצדיק בתמימות בלי שום שאלות!
"ויאמר אברהם אל עבדו... ואשביעך... אשה לא תקח אשה לבני מבנות הנעני כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני לייצחק" (בראשית כד)
כשאברהם אבינו ע"ה שלח את אליעזר עבדו להביא שידוך לבנו ליצחק, נתעוררו שאלות קשות בלבו של אליעזר, כמו שמסביר האור החיים הקדוש שאליעזר חמד את יצחק לחתן לבתו, ואליעזר התגבר עליהם וכשב את יצרו, ובכל הדרך התגברו בלבו שאלות קשות ומשונות, כגון שראה את רבקה וכדה על שכמה, מסביר המאור ושמש, (פ' חיי שרה ד"ה והנה) כאשר בא אליעזר ראה תוקף הדין על רבקה הרמוזים בראשי תיבות וכדה על שכמה שהם ראשי תיבות עשו, דהינו שראה ברוח הקודש שעתיד לצאת ממנה עשו הרשע ותמיהתו גדלה: א"כ מדוע לא נתן אברהם את יצחק לבתי, והתמיהה הגדולה ביותר הייתה כשהגיע לבית לבן אמר לו לבן "בא ברוך ה'", ומסביר במדרש (מדר' בראשית ס"ז) א"ר יוסי ב"ר דוסא כנען הוא אליעזר ועל ידי ששרת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך שנאמר ויאמר בא ברוך ה'. וא"כ אם עכשיו שזכה לצאת מכלל ארור לברוך, מדוע שאברהם לא יקח את בתו ליצחק, כי כל טענת אברהם הייתה מחמת ש"אין ארור מתדבק בברוך" וא"כ עכשיו שנהפך אליעזר מארור לברוך כבר

הרב יצחק. א.

מחנך בת"ת "שלוש בנין"

המבחינים, סידור הילקוט ועוד, לחלק מן המטלות שבתחום אחריות. כמובן גם כאן, ההורה תומך ומלווה את הילד, אך בפירוש אינו מתמודד במקומו עם הכישלונות, אלא דואג רק לחזק אותו ומסייע לו לפתח דרכים להתמודדות עם הצלחות, מכשולים ואתגרים.

ככלל מומלץ מאוד להשתמש במבחן או בתעודה כמנוף ליצירת דיאלוג, עידוד ותמיכה, ולא לגרום באמצעות ליצירת קושי וריחוק. קבלת התעודה עשויה להוות כהזדמנות לשיחה להקשבה להבנת מצבו הרגשי של הילד בבית הספר, הקשיים והפחדים שלו. ניתן אפילו להפוך את קבלת הציון השלילי במבחן או התעודה לאמצעי לבניית גשר רגשי בין ההורה לבין הילד, ולטיפוח האחריות האישית שלו על לימודיו.

סוף מעשה במחשבה תחילה

תמיד בבואנו לבצע מעשה שיכול להשפיע על התנהגות והיחס של הילד כלפי עצמו או היחס שלנו כלפיו, עלינו לחשוב היטב ולכלכל את צעדנו במחשבה. ישנם הורים שבפירוש ע"י רצונם "לעזור" לילד הורסים יותר ממה שבונים. וכבר הבאנו דוגמאות לרוב במאמרים האחרונים. לכן עלינו לחשוב כיצד אנו מתנהגים במקרים הקשורים לנושא "הכישלון": כיצד אנחנו מגיבים למראה ציון במבחן או התעודה של הילד, כיצד אנחנו מתייחסים להצלחותיו או לכישלונותיו? האם אנחנו מצליחים לאהוב אותו ולהראות לו את זה גם כשהוא נכשל? מה אנחנו אומרים לו ומה נמנעים מלומר? ובקיצור, נחשוב מה המסר שהילד מקבל ונושא איתו מן הרגע שהציג את הציון הבינוני או התעודה בפנינו?

כל אלו דורשים הרבה מחשבה וכבר למדנו חכמינו: "סוף מעשה במחשבה תחילה". אל תשכחו שזה רק ציון במבחן או רק תעודה ומאחורי התעודה ניצב הילד שלך, אדם שלם, רגיש ופגיע הזקוק לתמיכת ההורים ולהבעת אמון בו וביכולותיו הרבות ולמנה כפולה של חום ואהבה.

המשך בע"ה בשבוע הבא.

לא כולם אתרזו. פרק ו'

אנחנו יכולים לעזור לו ואנו מתרשלים? הפגיעה האישית שלנו נובעת ממחשבה שכאילו יש לנו שותפות בכישלון של הילד - זוהי טעות. אם הילד מתקשה ודורשה לו עזרה - כמובן שחובה עליו לעזור לו. אך אם הוא מתעצל - בהחלט מותר לנו להטיל את האחריות של הכישלון על הילד מבלי שאנחנו נפגע או נעלב מההוצאות של עצלותו. מה צריך לעשות וכיצד יש להגיב במקרה כזה, תלוי בכל ילד לגופו. יש ילד שכאשר נראה לו פנים לא מרוצות מציון לא טוב - הוא יבכה ויקבל על עצמו להשתפר. יש ילד שכשיראה את הפנים שלנו לא מרוצות, יצחק כל הדרך אל הבנק - שהרי זה מה שהוא חיפש. ולכן קשה לכתוב משהו כללי. חשוב להכיר את הסיבות והמניעים של הילד ולהתייעץ עם איש חינוך ואפילו עם המנחה של הילד או היועץ בבית הספר.

ילד אחראי לא כשלוניו

לרוב ילד לא אחראי הוא גם לא אכפתי. אני נתקל לפעמים בילדים שכמעט לא משפיע עליהם כלום. לא שיחות ולא פרסים או עונשים - הם ממש מצפצפים! זה נובע מחוסר אחריות למעשיהם - ילדים אלו, התרגלו שהם לא צריכים לתת דין וחשבון על מעשיהם וכו' בקיצור "מופקרים". יתכן שאפשר לעבוד עם ה"ילד הכישלונ" ע"י לימוד לקבלת אחריות. כאשר הילד יתרגל לקבל אחריות כללית, מתוך ההרגל הוא גם יקבל אחריות על מעשיו, לימודיו והתנהגותו - ובע"ה יוכל לעבוד עם עצמו ולשפר את הישגיו הלימודיים וההתנהגותיים. ישנם מספר דרכים חשובות להקנייה הדרגתית של ערכי עצמאות ואחריות לילד, למשל - לתת לו לעשות קניות במכולת, לתקן חפץ שנשבר, ואפילו לבצע עבודות עם כלים חשמליים (כמובן בביקוח). פעולות לא אחריות יקנו לילד בשלות ואחריות למעשיו - כמובן עם עידוד מתמיד ועקבי תושג הצלחה רבה ומהירה יותר. תוך כדי הקניית בגרות וגילוי אחריות עליו לדחוף את הנושא שעליו אנו עובדים אחריות עצמית בתחום הלימודי וההתנהגותי. ע"י הפיכת הלימודים, שיעורי הבית,

אין אתמודד עם כישלון הילד - המשך.
בשבוע שעבר דיברנו על הקושי הרב של ההורים להתמודד עם כישלון התנהגותי או לימודי של הילד. הרגשת כישלון בוודאי היא מצב לא נעים, לא להורים ובטח שלא לילד. כולנו רוצים ילדים מושלמים ולפעמים כשנופל לנו (רק אל תשכחו את האמת שה' שם את הילד אצלכם) ערבה אחת על עץ האתרוגים המושלמים שלנו אנחנו מתוסכלים. תחושת הכישלון מעצמת במיוחד, אם נוסף אליה גם מאמץ מצידנו לעזור לילד להתקדם ואנו לא רואים את האור בקצה המנהרה. ההתמודדות הקשה ביותר היא - הבושה שחשים ההורים מאי הצלחת הילד והתסכול שהילד גורם.

הורים יקרים! בדרך כלל כאשר הילד חוזר הביתה עם מכתב שלילי מבית הספר, ציון נמוך במבחן, או תעודה לא טובה - אנחנו מרגישים באיזו שהיא פינה בלב רגשות אשם, תסכול ובושה "איך הוא יכול לעולל לנו כך, מדוע הוא חייב כל הזמן לעשות לנו בושה... מכולם רואים נחת ורק הוא..." וכדו'. אב אחד אמר לי בגילוי לב, שלאחר שהוא קיבל מכתב התערה לסילוק בנו עקב בעיות משמעת חוזרים ונשנים, האב אמר: "הרגשתי שאני רוצה לנקום בילד בגלל מה שהוא עושה לי". תחושות תסכול ונקם אלו, באיזה שהוא מקום די טבעיות וקשה לדרוש מההורים לא לקחת את כישלון הילד באופן אישי, אך בוודאי תחושות אלו, לא תורמות למצב מאומה - להיפך בדרך כלל הם רק מזיקות. לכן עלינו לעבוד בתחילה עם עצמנו ורק אחר כך עם הילד.

"הפגיעה" שלנו מהמצב היא גורמאלית אך מזיקה. ועלינו לחשוב בכנות לפני שאנחנו מגיבים "בתגובה שלי, אני יכול להועיל לילד או לא" נניח ומדובר בילד מתקשה בחשבון שקיבל במבחן 40%. כאשר אנחנו מקבלים את המבחן, לפני שאנו מגיבים עלינו לבדוק מדוע הילד קיבל ציון נמוך. האם זהו ההישג המכסימאלי של הילד או שהוא יכול לקבל ציון יותר גבוה והוא מתעצל. האם הוא רוצה אך מתקשה?

התפילה והברכה!!

"ויצא יצחק לשוה בשדה"

עם כשהיה ר' יצחק אצל אביו ר' נתן מברסלב, ישמע את אביו מלהיב בגודל מעלת התפלה והתבודדות, איך שצריך לבקש מה' על כל דבר ודבר, ושלא יעשה שום פעולה ושום דבר בלי תפלה ובקשה מה' שייסיעהו בדבר בקשתו. נענה ר' יצחק ואמר אבא, האם גם על ענין ידידותי עם ר' מרדכי (שהיה מחסידי רבינו נחמן) אני צריך לבקש מה'? כי הרי אני אוהבים בנפש ממש עד כדי כך שאני קונה לעצמי שום דבר אם לא אקנה כמו כן לר' מרדכי, ומשום כך לא היה לו לר' יצחק מעיל פרווה חורפי, משום שלא היה לו כסף לקנות גם לר' מרדכי, והיה בנייהם אהבה גדולה, ולכן הבין מר' יצחק שאין צורך להתפלל על ענין זה. ענה לו אביו ר' נתן, דע לך בני, אם אתה מתפלל על הדבר אני מקנא בך, ואם השגת דבר אפי' רוחני אבל בלי תפלה, אני לא מקנא בך! ואכן לא עברו ימים רבים ונפרדו ר' יצחק ור' מרדכי, והיה הדבר לפלא בעיני ר' יצחק ואמר אני לעולם לא הייתי נחלק בדעתי עם ר' מרדכי אלא אך ורק כדי שאראה שאכן אבי היה צודק.

מתוך מעשה זה אתה למד שעל כל דבר צריך להתפלל קטן גדול.

ועל פי מעשה נפלא זה מרבינו נתן ז"ל ניתן לתרץ את קושיית המפרשים שהקשו ותמיהו על שלוחותיו של אליעזר שאברהם בקש להביא אשה ליצחק, וכך אברהם מצווה אותו: "ואשבעך בה" אל-הי השמים ואל-הי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבם... כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק" ואכן כאשר אליעזר הגיע אל פדן ארם הוא התחיל להתפלל ולבקש מהשם יתברך שיהיה בעזרו וימצא בעבורו את האשה הנכונה ליצחק כפי רצונו של אברהם וכיאה ליצחק, וכאן עמדו רבותינו בשאלה: הרי אברהם ידע את זיווגו של בנו, ושרבקה היא עתידה להיות אשתו של יצחק כמו שרש"י הקדוש פירש על הפסוק: "ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם" בשבוע מחר המוריה היה אברהם מהרהר ואומר אילו היה בני שחוט כבר היה הולך בלא בנים היה לי להשיא אשה מבנות ענר אשכול וממרא בשרו הקב"ה שנולדה רבקה בת זוגו וא"כ לשם מה היה אברהם זקוק להאריך בדיבור עם אליעזר ולאחר מכן גם אליעזר יצטרך לבקש סימונים בכדי לדעת מי היא המיועדת ליצחק, והרי אברהם ידע שרבקה היא אשתו של יצחק כפי שנתבשר אחר העקידה, ומדוע אברהם מלאה את אליעזר בדיבורים שילך אל פדן וכו', שיאמר לו בפשיטות לך אל בית בתואל וקח את רבקה שהיא זיווגו של בני שכן נתבשר בצאתו מהר המוריה?

אלא מכאן ניתן ללמוד יסוד גדול ועצום שאכן אברהם יכול היה לומר לעבדו בפשיטות ובשפה ברורה שילך להביא את רבקה שהיא זיווגו של יצחק, כפי שחזה הוא ברוח קדשו, אך אם היה נוהג כך, זיווגו של יצחק לא היה מגיע דרך תפילות, ומי יודע אם היו קמים כל הדורות אחרי יצחק כדוגמת יעקב וי"ב השבטים, שמהם הושגת כל עם ישראל, ודייקא משום כך הסתיר אברהם את ידיעתו שרבקה היא בת זוגו של יצחק בכדי שיתברר תפילות על ענין זה הן ממצחק כמו שנאמר: "ויצא יצחק לשוה בשדה" והן מאליעזר שבקש מה שיזמן לו את האשה הנכונה ליצחק ורק לאחר מכן זכה יצחק ברבקה אמנו.

ומכאן אתה למד שכל דבר שבקדושה חייב להיות לפניו תפילה כי רק כך תשרה בו ברכה ויעלה לפניו לנחת רוח בשלמות. ועליו להתחזק מאוד בענין התפלה כמו שנאמר (כיום זולת לבני אדם" והסבירו חז"ל על פסוק זה מהו הדבר שעומד ברומם של עולם הוי אומר זו התפלה ולא רק שאנו מזלזלין בתפלה אלא אנו מזלזלין גם בבעלי התפלה ובמי שכבר כן זוכה למעלה זו. ה' יתברך יזכינו להאמין בכוח התפלה בשלימות וזכות לגאולה השלימה בקרוב אכ"י."

ל העיר סלונים הגיע באחד הימים מגיד מפורסם, שנודע ביכולתו המיוחדת להוכיח את הציבור ולעוררו לתקן את דרכיו. המגיד נהג לשלב בדרשותיו מעשיות ומשלים, שמשכו את אוזני השומעים וכבשו את ליבם, ואז היה מפיק את הלכה וממסיר על ראשיהם את אש תוכחתו בתקפנות ועזות.

כאשר נודע בעיר סלונים כי המגיד הידוע ידרוש בבית-הכנסת המרכזי, התאסף קהל גדול להקשיב לדרשתו. גם המרא-דאתרא, רבי יהושע-אייזיק שפירא-רבי אייזל חריף, בא לבית-המדרש, בבקשו לתהות מקרוב על קנקנו של המגיד הנודע, שרבים היללו ושיבחו את דרשותיו. משראה המגיד את רב העיר בתוך הקהל, החליט שלא לספר שום מעשייה בדרשתו, אלא פתח את דבריו בכמה מאמרי חז"ל, וכדרכו בקודש החל לזרוק מרה בשומעים ולירות בהם דברי תוכחה קשים כגידיים, על שאינם נזהרים במצוות שבין אדם למקום ובדברים שבין אדם לחברו, ועל שהם נכשלים בלשון-הרע ורכילות, מוציאים לעז איש על רעהו, ועוד כהנה וכהנה.

הקהל שגדש את בית-המדרש הקשיב לדברים בראש מורכן, כמי שמקבל נזיפה חמורה ויודע שהדבר מגיע לו. כל אותה שעה זע המרא-דאתרא על מקומו באי-נוחות. דעתו לא הייתה נוחה מסגנון הדברים החריף ומהטון הקשה שבו נאמרו.

לאחר שסיים המגיד את דרשתו, ניגש אל הרב כדי לשמוע את חוות-דעתו על דבריו חוצבי הלהבות ועל הרושם שעשו על השומעים. היישיר אליו רבי אייזל מבט נוקב. "שמעתי כי כבודו רגיל לספר מעשיות בתוך דרשותיו", פתח ואמר, "ומכיוון שהפעם שינה ממנהגו ונמנע מלספר מעשייה כלשהי, אספר אני לו מעשייה" פתח ר' אייזל

חריף בספרו:

***

מעשה באחד ממלאכי מעלה שירד לעולם הזה, ברצותו להכיר את בני-האדם. נזדמן לעיר גדולה; ראה את בתיה היפים, את בתי-החרושת, את גינותיה ופרדסיה ואת כל שאר תענוגות העולם. מצאו הדברים חן בעיניו ונהנה הנאה מרובה. בינתיים נאספו סביב המלאך כמה יהודים, והוא סיפר להם

שבת של צדיק

גדולי ישראל על רבינו הנמלה זצ"ל

הרה"ק רבי יהודה לייב זצוק"ל בעל "שפת אמת" ביקש לפני פטירתו שיקריאו לפניו מספודי מעשיות לרבינו ז"ל. ואמר כי בסיפור האחרון מרומזת הגאולה. (שבחו של צדיק)

כי הוא שמח מאוד להכיר את העיר הזאת, להתענג מיופייה ולפגוש את אנשיה. לפתע ניגש אל המלאך גוי גס ופשוט, במדי שוטר, ודרש ממנו להציג תעודה מזהה. המלאך לא הכיר את שפתו של השוטר, ועל-כן לא הבין את דרישתו. פנה אל היהודים סביבו ובירר מה רצונו של השוטר. הסבירו לו היהודים כי הוא מבקש לראות תעודה מזהה, כדי לדעת מה שמו ושם-משפחתו, מהיכן בא ולאן פנוי מועדות.

תמה המלאך ושאל את היהודים המקיפים אותו לשם-מה צריך הגוי לדעת את שמו ואת סדר מסעו. השיבו לו כי זה הסדר ואלה הם חוקי המשטר. "בארצנו סובבים לא-מעט גנבים, גזלנים ורוצחים, וכדי שידעו הבריות להיזהר מהם, דרושה תעודה מזהה לכל אדם, כדי לדעת את מידת יושרו", הוסיפו היהודים והטעימו. "וגוי זה הוא-הוא המופקד על כל ענייני החוק והיושר?!", הביע את תמיהתו המלאך בקול. "לא", נענו הסובבים, "מעל שוטר זה עומד מפקד המשטרה, והוא הנושא באחריות לסדרי-החיים בארצנו".

לא נחה דעתו של המלאך

והוא הוסיף לתהות גם על טיבו של מפקד המשטרה. הוסבר לו כי מעל מפקד המשטרה עומד שר-המחוז הנכבד. "ומיהו אותו שר-המחוז?", חקר המלאך.

"שר-המחוז התמנה על-ידי הקיסר ירום-הודו בכבודו ובעצמו!", השיבו לו. "ומה טיבו של הקיסר ירום-הודו בכבודו ובעצמו, שעל-פיו יישק דבר ובמצוותו ימונו שרים ושוטרים שתפקידם להשגיח על הסדר והיושר במדינה?", הוסיף המלאך לחקור ולדרוש.

התבלבלו מעט הסובבים מהשאלה הישירה, ובגמגום קל השיבו כי "הקיסר... הקיסר הוא גיבור מלחמה, אשר בכוחו ובגבורתו ניהל מלחמות גדולות, הרג את שונאיו, עד שכבש את המדינה כולה". מילא המלאך פיו שחוק ואמר: 'האם נסתתרה בינתכם? איש אשר רצח רבבות בני-אדם ממנה שר-מחוז הממנה את מפקד המשטרה, העומד מעל השוטרים, שתפקידם להבטיח חיים מתוקנים של יושר וצדק במדינה?!'.

כל אותה שעה עמד המגיד קפוא במקומו והאזין לדברים בפנים חתומות. וכאילו צריך היה משל התוכחה הנוקב של רבי אייזל פירוש, משהבחין בכך ר' אייזל חריף פנה והשלים גם את הנמשל: "כבודו בא להטיף מוסר ליהודי סלונים, על שהם מוציאים מפייהם דברי דיבה, רכילות ולשון-הרע, בעוד הוא-עצמו נכשל בעניין זה ממש, בהוציאו לעז על קהילה שלמה תמימה וישרה העושה רצון קונה בשמחה!".

לישיבתנו הק' דרוש תורם לריהוט חדש.

אפשרות להנציח לע"נ או להבדיל לרפואה ישועה

באם הנן מעוניין

התקשר

02-5812210

תולדותיו: נולד בשנת ה'ש"ל בפאס שבמרוקו למשפחת חכמים מקשטיליה שגורשה מספרד ונדדה למרוקו. בילדותו שקד על לימוד התורה וגדל בין החכמים בעירו, אך לאחר שהחלו להצר ליהודי פאס ובכל יום רבים מתו החליט לעלות לארץ ישראל.

בדרכו לארץ ישראל ארע לו נס גלוי, האניה שבה עשה מסעו לארץ הקודש טבעה עם כל יושביה ותכולתה, והוא, ר' אברהם ניצל בדרך נס ולזכר הנס שאירע לו עשה את חתימתו דוגמת אוניה. בהגיעו לארץ ישראל בשנת ה'ש"ס התיישב בחברון אך בשנת ה'שע"ט החלה מכת דבר ור' אברהם נמלט עם משפחתו לירושלים. לאחר שהחלה מגיפה גם בירושלים נדר כי אם ה' יעשה עמו חסד ויחזירו לחברון יכתוב ספר מכל החידושים שאסף במשך שנות חייו. בהגיעו לעיר עזה המגיפה נעצרה ור' אברהם החל לחבר את ספריו "בעלי ברית אברהם" ו"חסד לאברהם".

כהודאה להשי"ת שהצילו ועשה עמו חסד, לאחר זמן מה חזר חזרה לחברון וקבע שם משכנו עד יום מותו. נסע יחד עם ר' צמח לדמשק (סוריה) להשתטח על קברו של ר' חיים ויטאל ולאחר שעשו ייחודים ר' חיים ויטאל נתן להם רשות לחפור בקברו ולהוציא את הכתבים שצווה לגנוז בקברו. עסק בתורת הקבלה, וכתבים רבים כתב. בניהם גם פיוט על ר' שמעון בר יוחאי.

ספריו הקדושים: "קריית ארבע" - מחולק לשלושה חלקים, אור החמה, אור הלבנה ואור הגנוז. "חסד לאברהם" - הנפוץ בספריו. "בעלי ברית אברהם". "מעשה חושב". "כנף רננים". "הגהות על הרמב"ם". "הגהות על הלבוש". ועוד מס' ספרים שמן השמים לא רצו בפרסומם והם אבדו.

החרב שהובילה לפטירתו
באחד הימים בשנת ה'ת"ד הגיע הפחה מאיסטנבול שבטורקיה

טיפש יושב ושותה וזדקק עם קשית ארוכה...
שואלים אותו הסובבים מדוע עושה זאת...
הרי לא כך שותים...
עונה הטיפש בצער: "הייתי אצל הרופא..."
הוא אמר לי להתרחק מאלכוהול..."

חויה רוחנית בלתי נשכחת!

מוסדות
"חוט של חסד"
מזמינה אותך להצטרף לנסיעה לקברו של רבי נחמן מברסלב באומן.
עם הרבנית מרים ארוש תליט"א
בחג החנוכה
שאלי את מי שכבר נסעה אתנו !!!

חייגי עכשיו: 02-5812210

חדש במדפי צבא הפצה לישראל.

מבחר ענק של ספרים דיסקים של כל הרבנים, ועוד מבחר ענק של תשמישי קדושה
עכשיו במדפי אתר "ברסלב ישראל"
הנחה מיוחדת למנויים
WWW.BRESLEV.CO.IL

לשני בגא האמונה
שיעורי מור'ר בשבוע הבעל"ט.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
מושב קשת	באר שבע	ראש העין	י-ם	חולון

לררור כתובת השיעור חייגי: 02-5812210

זמנים | פרשת חיי שרה מברכין

י-ם	ת"א	חיפה	בא"ש
כניסה	16:02	16:16	16:05
יציאה	17:16	17:17	17:15
נר"ת:	17:54	17:50	17:51

הפטרה: 'והפך דוד זמן בא ב'מים...' (מלכים א' א')
המולד: יום ו' לפנות בוקר בשעה 3:26 151 חלקים

תפילות
המתפלל על חברו נענה תחילה.

נא להתפלל לרפואת ליאור נחמן בן שולמית,
מ"ו הרב שלום בן ימנה שליט"א
הרב אליעזר בן עטיה שליט"א
הרב מרדכי אליהו צמח בן מזל טוב
להצלת ולרפואת כל הצדיקים שבדור.
שמואל אייזיק חזקיהו בן תהילה,
זב"ק: דוד גרשון בן מרסל,
חוגי: תהילה בת לאה
וליהודי לע"י

לע"נ דודינו היקר חי אמנו בן רבקה נעומי ז"ל
לע"נ מרת ימנה בת אסתר ז"ל תנצב"ה

העלון יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 ירושלים
טל' 02-5812210 פקס 02-5826205
052-7680002 ת.ד. 57669 י-ם
להצטרפות לקבלה בדוא"ל חנים, כתבו לנו
alonchut@gmail.com

זכות הצדיק וזכות תורתו הקדושה תהא מגן וצנייה לנו ולכל ישראל אמנו!!!

שאלות לראש הישיבה שליט"א
להתפלל במהירות כדי להצל מהמחשבות הזרות???

אם יתפלל מהר יוכל להמלט מהמחשבות הזרות, ענה לו הרבי, זה טוב כשהגויים (המחשבות) עוד לא עלו, אבל אם הגויים (המחשבות) כבר נמצאים על העגלה, אזי העצה שירדו זה רק לנסוע לאט.

וכמו שמביא רבינו הק' (ליקוטי מוהר"ן ח"ב תו' קכ"ב) וז"ל "לענין המחשבות זרות שבתפלה. וכבר ידוע, שכל מחשבה ומחשבה היא קומה שלמה, כמובא. ואמר שפשיהאדם עומד ומתפלל קסדר ואינו משגיח על המחשבות זרות, ועל - ידי - זה הוא מנצח אותם ומעבירם מן ה' (וכמבאר בקומם אחר, שאין צריכין להסתפל עליהם כלל, רק לילך קסדר בתפלתו ולכלי להביט לאחוריו כלל, ועל - ידי - זה ממילא יסתלקו). אזי בדרך הלכו בתפלתו הוא מפיל אותם, לזה חותך יד, ולזה חותך רגל, וכיוצא בזה בשאר האיברים. פרוש, כמו למשל בענין מלחמה, קשצריך לילך ולעבר בין הרבה רוצחים ואוברים, וכשהוא גבור ועבר ביניהם, אזי בדרך הלכו הוא מפיל אותם, כי לזה חותך יד בדרך הלכו ומפילו, ולזה חותך רגל וכו', וכיוצא בזה בן הוא ממש בענין התפלה, שפשימתפללין קסדר ואין משגיחין על המחשבות זרות ודוחין אותם ומפילים, אזי בדרך הלכו בתפלתו הוא חותך לזה יד ולזה רגל וכו' כנ"ל. כי כל מחשבה זרה הוא קלפה, והיא קומה שלמה, כמובא, וכשמתגבר להתפלל קסדר ולכלי להסתפל עליהם, אזי הורג אותם או חותך מהם איברים איברים כנ"ל.

השי"ת יזכנו שתהיה תפילתנו שלמה ומתוקנת ונקיה ממשחבות זרות, ועיי"כ ודאי יעלה לפנינו לריח ניחוח

הוא לדבר את דיבורי התפילה מתוך אמת. ומתוך דברי רבינו ניתן להבין בס"ד את כוונת רבי נתן מברסלב, ודבריו הם אחד, וקשורים בקשר אמיץ ללא מחלוקת בין מאמר אחד לשני. והביאור הוא כך, אם האדם מכוין עצמו כראוי לתפילה, עם תפילה לפני, עם התקשרות לצדיקים וכו', אזי יסיעוהו משמים להתפלל כראוי ובמחשבות נקיות, וכמו שמובא בתורה ט'. אולם יש מצבים שהאדם רוצה להתפלל כראוי ולקשר את המחשבה לדיבור ומתוך כך באים לו מחשבות זרות, כגון בזמנים קשים וכו' אזי היא העצה כמו שכותב רבי נתן לבנו "ובשעת התפלה תכריח מחשבתך לקשרה אל הדיבור בקשר אמיץ וחזק, ולהתפלל אפי' במהירות למחר רק למלט מחשבתך ממחשבות חוץ", אבל התנאי העיקרי לכך הוא לקשר את המחשבה לדיבור בקשר אמיץ וחזק!!! ולא להתפלל במהירות כדי לברוח מהמחשבות, כי אז הוא אכן במחשבה זרה אחת כל התפילה, כי ודאי לא יעלה על הדעת שמהרה"ת יורה להתפלל מהר, כי אדם שמתפלל מהר, ע"פ רוב הוא לא שם לב לדיבורי התפילה, ועל כן דא נאמר (ישעיה כ"ט "...וען כי נגש העם הזה בפי ובשפתיו כבדוני ולבו חק ממי ותי ותיארתם אתי מצות אנשים מלמד".) ומסופר שאחד בא לפני רבו וסיפר לו שברוסיה, אם נוסעים בעגלה לאט, עולים הגויים ומשתלטים על העגלה, אולם אם נוסעים מהר אזי הגויים לא מצליחים לעלות, וא"כ גם בתפילה, אם יתפלל לאט אזי יעלו מחשבות לא טובות, ורק

לכבוד מערכת העלון הנפלא "חוט של חסד" שלום וברכה.
ראשית תודה רבה על המדורים המעניינים ועל כל התוכן המיוחד בעלונכם.
הנה רציתי להציע שאלה לכבוד ראש הישיבה. הנה באבניה (ברזל) דף ס"א אות כ"ה) כתוב בזה"ל: "אחד שאל למהרה"ת אם עדיף להתפלל במהירות כדי שלא יהיה לו מחשבות זרות, ענה מהרה"ת ואמר: "במהירות יכולין להתפלל כל התפלה במחשבה זרה אחת, אבל במתינות, עכ"פ יפסקו המחשבות זרות כמה פעמים" עכ"ל. יוצא לפי זה, שדעת ר' נתן הוא לא להתפלל במהירות, אלא במתינות ולעומת זה בעלים לתרופה, מכתב ת"ח, וכתב ר' נתן ז"ל לבנו ר' יצחק בזה"ל: "ובשעת התפלה תכריח מחשבתך לקשרה אל הדיבור בקשר אמיץ וחזק, ולהתפלל אפי' במהירות למחר רק למלט מחשבתך ממחשבות חוץ" וכו' עיי"ש. ויוצא לפי זה, שדעת ר' נתן הוא שצריך להתפלל במהירות, כדי להנצל ממחשבות זרות?.

תשובה:
הנה שאלתך יפה ודורשת ליתן עליה את הדעת.

הנה בתורה ט' מביא רבינו הק' וז"ל: "כשאדם עומד להתפלל, אזי באים מחשבות זרות וקליפות ומסבין אותו, ונשאר בחושך, ואין יכול להתפלל. ובהמשך התורה מבאר רבינו הק' שיע' דיבור אמת הקב"ה שוכן איתו ומאיר לו כיצד לצאת מן החושך, המונע אותו בתפילה, וע"פ דברי רבינו אלו ניתן להבין שהעיקר בתפילה **אהבה • נשמה • שמחה**